

Піддячий Володимир,
кандидат педагогічних наук,
Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих
імені Івана Зязюна НАПН України

ТЮТОРСТВО ЯК ІНСТРУМЕНТ ПЕРСОНАЛІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ ДОРΟΣЛИХ

Сучасна система освіти функціонує в умовах постійних суспільних і технологічних змін. Це викликає необхідність оновлення підходів до організації навчання та професійного розвитку фахівців. Зростання вимог до фахової підготовки, необхідність швидкої адаптації до нових умов діяльності та поширення цифрових форматів навчання зумовлюють потребу в гнучких та індивідуалізованих освітніх рішеннях. У зв'язку з цим особливого значення набувають підходи, орієнтовані на врахування професійного досвіду, особистих освітніх потреб і мотивації дорослих суб'єктів учіння. Одним із них є тьюторство. Воно спрямоване на підтримку самостійності здобувачів освіти, допомогу у виборі оптимального способу навчання, професійного й особистісного розвитку.

У освіті дорослих тьюторська діяльність пов'язана із створенням умов для адаптивного та результативного розвитку компетентностей з урахуванням потреб конкретного здобувача освіти. На відміну від викладача, тьютор забезпечує консультативну, організаційну та мотиваційну підтримку навчання. Важливою частиною його діяльності є допомога у визначенні освітніх цілей, плануванні самостійної роботи, розвитку навичок самоосвіти та формуванні відповідального ставлення до роботи.

Ефективність тьюторської підтримки значною мірою визначається здатністю враховувати індивідуальні особливості дорослих здобувачів освіти, їхній професійний досвід, рівень підготовленості та навчальну мотивацію. За таких умов тьютор виступає не лише організатором освітнього процесу, а й

фахівцем, що узгоджує освітні потреби особистості та можливості освітнього середовища. Окреслений формат взаємодії сприяє активному залученню дорослих суб'єктів учіння до навчальної діяльності, розвитку навичок саморефлексії та підвищенню готовності до безперервного професійного вдосконалення.

Тьюторська підтримка забезпечує можливість персоналізації навчання. Здобувач освіти може визначати власні освітні пріоритети, обирати оптимальний темп засвоєння матеріалу та коригувати напрям фахового розвитку відповідно до практичних потреб. Важливу роль у забезпеченні ефективності персоналізованого навчання відіграє орієнтація на розвиток компетентностей і здатності до самостійного розв'язання професійних завдань. У цьому контексті тьюторська діяльність спрямовується на удосконалення професійної мобільності, критичного мислення та готовності до системного оновлення компетентностей.

Отже, тьюторство у освіті дорослих створює умови для більш гнучкої організації навчання, орієнтованої на професійні потреби та індивідуальні можливості здобувачів освіти. Індивідуалізація навчального процесу, підтримка самостійної освітньої діяльності та врахування професійного досвіду дорослих сприяють підвищенню ефективності професійної підготовки та розвитку готовності до безперервного навчання. Перспективність подальшого розвитку тьюторства пов'язана з розширенням практик персоналізованого навчання та вдосконаленням підходів до професійного супроводу дорослих у різних сферах діяльності.